

теразије

Светлана М. Рајичић Перић

БЛАГОВЕСТ ПОЗВАНОГ ТРОЈНИКА, ммм

Драган Бошковић: *Ave Maria!*

Београд, издање аутора, 2018.

*„Опростите, праштајте што падам у језик, Алелуја, у теологију,
а само јурим
Гас, Григорије, гас!
у Лаудеамус, Теотокос, ТеДеум, ТУ-ДУМ,
толико ми се жури, жури, праштајте, молим вас, праштајте...“*

Драган Бошковић, *Ave Maria!*

Проговор о поезији увек може бити вишеструк, академски, интимни, компаративни, аксиолошки, херменеутички, стваралачки... У запитаности како говорити о поезији коју „нико није разумео, неће разумети, нико“ бирам да *разговарам* с језиком, идејама и реализованим нотним записима, али и са песником, само то ми преостаје, или највише то, као дарованом читаоцу који од поезије очекује оно хајдегеровско самеравање човека колико и филозофију малих ствари која се чудесно од ропографије ствара не у маскирану форму секуларизоване религије већ идеју плодносног изласка из догматизованог тео дискурса у животну потврду: „жив сам, верујем“. А она поезија коју нико није разумео је евангеоска глосолалија објаве поновног доласка, док лирско Ја *Ave Maria*, тројник, Драган, Иван, Марија, пева за ово време разумљивију химну, позван за еванђеље Богородице, која долази у трену „треп“ (време је поништено), у мраку себе, у музици и

брзом ритму (други не постоји данас), кроз сакрамент непатетичне исповести, кроз муњевито љушћење језика у игри речима од бучног небеског ДУМ-ДУМ, преко поткултурног рокенролског ТУ-ДУМ до првог слоја речи ТЕ-ДЕУМ, не у брукнеровској већ у властитој варијанти „Тебе, Бога хвалимо“ јер се не може даље од Тедума, у њему се све потврђује кроз назално: ВОЛИМ ТЕ.

А тај град (Јерусалим, Рим, Хамбург, Лондон, Београд) је сваки похођени град где је љубав тако мала да може стати у шачице, где се поезија пише јагодицама прстију, где свака честица (епидермална ћелија, молекул, реч) постају рецептор за љубав, и где Anima mea Dominum ради помирења. Стога, књига дата у необичној (личној) обредној форми Magnificata, вишегласју свих који певају, хорској песми у оквиру јутарње службе, почиње *благословом* за миром њеног: „Дођи!“

Нотна основа, музички запис ове песме није тек пратња реч, ни „семантика душе“ него ноуменални ток уживања изван језичког смисла, који „јесте вагнеровско узвишено динамичко, јер доноси концентрисану надмоћну силу једног захтева, безусловног захтева љубави“ (Славој Жижек). Овде кроз популарну музику XX века и зато је Ave Maria истовремено и молитва и отпор поезије и љубави етичкој анализи (са знањем да су стереотипи љубави, истине, живота, јачи од њих самих). Овде се оглушава о све могуће стереотипе прикривености, цензуре и захтеве „доброг“ укуса. Богородица није она с ореолом, она је у црвеним, плитким старкама... а ови стихови, свесно, ураган у трену када „Богородица долази, долази песма/ ево је, ту, ту, дошла је. Дођи, бебоооо!“

Јављајући нам се из борхесовског простора пропусних граница „светова“ фактицитета и измаглице с полумесецима, изједначавајући реалности сна и јаве у маниру (пост)романтичарског загрљаја поезије и филозофије/теологије, потенцијал, стање *када бих био песник* (који се јавио у ранијој збирци *Отац*, растао у књизи *The Clash*) постаје песником у превазилажењу онога што је у корену западне филозофије а то је разумевање појединачног бивства ка спознаји која је спознаја универзалног. И није довољно само разумети, онда би поезија била интелигибилна; ова је неодољиво *чулна*, она је сусрет свих чула и нежности и тиме се разликује од саме спознаје. Разумевајући догађаје и идеје, пуштајући себе као другог у оптицај, али и Бога (с старозаветном личној картој) он више није на пољима егзистенцијализма ни онтологије (како и тврди у аутопоетичкој ранијој песми *Легитимација немира* да његова поезија немира није ни Кјеркегор (страх), ни цинизам Слотердајков, ни Хајдегерово брига, иако о њој зна све), баш као што је тврдио Левинас да „Релација с другим није

онтологија. Ми ту повезаност с другим, која се не своди на представљање другог, већ на његово *позивање* називамо религијом. Суштина дискурса је молитва.“ Тај сусрет је у малом, у музици, у објави обећаног доласка. Јутром, он је ту као онај који ће бити ту, и она, Богородица је ту, кроз ону која ће бити ту, заједно с њим у Мустангу, старкама, уз *hardcore* химну доласка, док благосиљају град и пију ракију од 17 гради зрелог рајског воћа или летују на средњем прсту док с кажипрста, Атоса, пројављује њен долазак у облаку незнања, кумулонимбус љубави. Овај сан је реалнији од јаве, на оном је месту где песнички станује човек. Или, можда, на сцени, јер све је јавно: „Хвала вам, хвала, и...и...и.../Поздрављају вас и моје сапутнице, пратећи вокали,/ Текла, Џенис, Ета Џејмс/ (Светла позорнице се гасе...)“.

Драга!!! у чијем сневаном доласку се већ све догађа, ни Костићева, ни Поова, ни Дисова, иако их све призива у својој „визији“, сневаној будности (може ли песник да пева ван разговора с претходницима!), чулнија, жива, одложена, која, као и њихове драге залази, долази из оних ирационалних предела (макар то био и живот) и резултира песмом славља, колико химном у славу љубави, толико и патосом у славу живота. Стога, ова поезија јесте и није поетска мариологија, јесте јер се симболичка вредност Богородице кроз њу варира (и тако неодољиво често код Д.Б-а), а није зато што тај тео оквир не условљава остатак нашег читања у разматрањима о Христородици као таквој. Од Дисове заборављене песме, и немилосрдне јаве која је прекрила Њу и сан, њене очи и лице, преко призме миљковићевског заборављеног сећања, стиже до Бошковићевог чудесног будућег сећања, не парадокса поезије – већ антиципираног стања објаве, сигурне тврдње да ће се обећани долазак догодити/догађа јер у „*Колико се вас двоје волите, бре!*“ већ се догодио. А то је песма еванђеље, песма Дете, чија је мелодија као небеска музика (не душеине жице кад прогуде већ у трочетвртинском такту времена, у акорду њеног „Ево ме, дошла сам!“, у А-молу молекула и речи). Тај вољевнички мрмљај ммм значи (у песниковом преводу):

*Аве Марија, милости пуна,
једно сам с тобом.*

*Благословљена ти међу женама,
извини, волим, љубим, хвала.
(:Колико се ви волите, бре!)*

*Света Марија, Мајко Божја,
цветамо, растемо, једно смо, ништа, мрвице, види,
сада, и у веке векова. Амен.*

Трен!

писму, поезију која се чита јагодицама прстију. Значи, која се осећајући разумева и разговара са шетајућим метафорама овог песника (а сваки потврђени песник има своју метафорску космогонију) и призива једно лице пред себе. Лице призивано у претходној збирци, оно *Јутро моје богородице тек долази*, у Ave Maria је призивано. Екстаза (као занос Терезе од Авиле) али/или она, како Бошковић рече, неопходна ексцентричност самог Бога да би Он могао постати човеком, али и ексцентричност човека да би он постао Бог. Онај Бог који се креће на пољу персонологије, као улажење у збиљу, на нивоу појавности, оно што силази на ниво свакодневице и као додир се остварује у заједници читања и писања, текстова и људи. Не само у превазилажењу хоризонта очекивања (као ексцес поезије у дневном смислу), него у жудњи за Трећим (вертикалним и хоризонталним надресатом), чије се апсолутно тачно разумевање, по Бахтину, очекује или у метафизичкој даљини или у удаљеном историјском времену, а по Бошковићу, који зна присуство тог реципијента који се не може изложити манипулацији, али признаје да је тачно разумевање свако, јер је оно догађање читања без осуде и лице другог пред нама, баш као што и живот мора бити.

Никако једноставна, онострано, ова поезија је комплексна чулност попут Бемеових изворних духова, сила у основи опажања чулних ствари које се рађају у блеску живота: жудње, покретљивости, квалитета стрепње, блеска ватре, љубави, звука и жеке, разумевања. Да ли се песник измерио? Свакако је померио границу. А да се сваки прави однос потврђује у Трећем, био он Бог, песма или читалачка заједница – и о томе нам је рекла ова велика песма-књига-плоча.